

Principprogram RFSL Ungdom

1. Heteronormativitet

I vårt samhälle finns en uppsättning oskrivna regler om kön, kärlek och sexualitet som tillsammans kan beskrivas som heteronormativitet. Det är normer som säger att människor föds antingen som kvinnor eller män och att de utifrån kroppens utseende ska tilldelas ett juridiskt kön. Utifrån normen förväntas också att personens sätt att uttrycka sig och identifiera sig under resten av livet ska stämma överens med deras juridiska kön. Personer som följer dessa normer kring kön benämns som cis-personer. Människor förväntas enligt normerna också vara heterosexuella och leva i fruktsam tvåsamhet med varandra.

Heteronormativitet påverkar alla, oavsett kön och sexuell identitet. Den är en av samhällets starkaste normer och innebär att alla människor begränsas och hindras att utforska och upptäcka olika sidor av sig själva. Heteronormen skapar inte bara nackdelar till de som bryter mot dem, utan även fördelar till de som verkar passa in i eller passera enligt dem.

Heteronormativa idéer knyts ofta in i människors identitet. Det innebär att många kan uppleva brott mot normen som ett hot mot den egna identiteten. Det kan skapa en fobisk rädsla som kan leda till hot, våld och trakasserier. Homo-, bi- och transfobi är främst ett uttryck för maktrelationer men kan även bero på okunskap. Heteronormativitet ligger till grund för det våld och självhat som drabbar ungdomar som med sina kroppar, sin lust och sina identiteter bryter mot normer.

RFSL Ungdom menar att eftersom heteronormen begränsar och osynliggör många måste den ifrågasättas och uppmärksammas på alla samhällets plan så att fler tillåts leva och vara som de är utan samhällets begränsningar.

2. Självdefinition

Det är en självklar rättighet att få definiera sig själv. Oavsett om det gäller könsidentitet, sexuell identitet eller pronomen är det alltid upp till individen hur den vill definiera sig själv. Det är en lika viktig rättighet att inte behöva definiera sig. Det går aldrig att på förhand utgå ifrån att en person föredrar ett visst pronomen eller har en viss identitet. En persons identitet ska alltid respekteras såväl i vardagliga samtal som i kontakt med alla samhällsfunktioner.

2.1 Du bestämmer

Rätten att få välja sitt eget förnamn ska gälla alla oavsett ålder. Vilka namn du får välja mellan ska inte avgöras av ditt juridiska kön. Var och en ska ha möjligheten att välja sitt eget

pronomen, samt rätten att inte behöva välja. Exempel på vanliga pronomen som många använder för att benämna sig själv är hon, hen, han och den. RFSL Ungdom ser det som positivt att hen så ofta som möjligt används för att prata om någon när en inte vet vilket pronomen personen föredrar, eftersom det är ett könsneutralt pronomen. Dock ser RFSL Ungdom vikten i att aldrig förminska betydelsen av hen som självidentifierat pronomen. När någon uttryckt vilket pronomen den föredrar ska det alltid användas för att benämna personen. Det är viktigt att aldrig förutsätta att en viss person föredrar ett visst pronomen.

3. Kön

RFSL Ungdom ifrågasätter det sätt hetero- och cisnormen delar in oss i två kön, kvinna och man, och att dessa kvinnor och män förväntas vara feminina respektive maskulina. Det är ett så kallat binärt könssystem. Vi vet att det finns fler än två kön och att människor väljer att definiera sig på många olika sätt. Könsidentiteten är det som avgör en persons kön.

I RFSL Ungdoms queera syn på kön blir det också viktigt att se hur normer är med och skapar kön. Alla passar inte in i cisnormen och vi strävar efter att individens kontakt med samhället inte ska påverkas av dennes kön. Ur ett feministiskt perspektiv ser RFSL Ungdom en poäng med statistik som förs med hjälp av registrerat juridiskt kön. Vi erfar dock att systemet utesluter vissa grupper, och vill i ett längre perspektiv se ett samhälle som gör avsteg från de juridiska könen.

Då avskaffande av juridiskt kön kan ses som en komplex process att genomföra vill vi emellertid ställa oss positiva till, samt delta i arbetet för, införandet av ett tredje juridiskt kön. Ett tredje juridiskt kön kan därmed fungera som ett alternativ fram tills den dagen då vår vision är nådd.

3.1 Juridiskt kön

Alla människor har rätt till sin egen kropp, sina känslor och sin identitet och har därför själva rätten att definiera eller inte definiera sitt kön. Det är individen själv som bestämmer sitt kön, inte människorna runtomkring.

RFSL Ungdom kräver att alla själva ska kunna bestämma sitt juridiska kön och juridiskt kön ska vara helt fränkopplat från kroppen. Alla ska få byta juridiskt kön. Yttre omständigheter, som till exempel ålder och medborgarskap ska inte påverka. Processen ska vara lätt att genomföra och handläggningen ska ske skyndsamt.

3.2 Könade privilegier

Cispersoner privilegieras på så sätt att de ofta har mer makt, trygghet och är mer synliga i samhället. Män och maskulinitet ges generellt mer makt och fler/större privilegier i samhället än kvinnor och femininitet. Det tar sig bland annat uttryck genom att de som passerar som män generellt kontrollerar en majoritet av alla resurser, har högre lön, mer inflytande i samhället och i privata relationer, samt ofta får mer utrymme att göra sig hörda. Det betyder inte att enskilda personer alltid tar del av eller upplever dessa fördelar.

Även hbtq-rörelsen har, precis som resten av samhället, präglats av dessa förhållanden. Till exempel har homo- och bisexuella cismän i större utsträckning haft tillträde till maktpositioner och inflytande än homo- och bisexuella ciskvinnor och transpersoner. Genom att vissa grupper privilegieras skapas ett ojämlikt och odemokratiskt samhälle.

RFSL Ungdom är en queerfeministisk organisation som verkar för att grupper inte ska bli mer privilegierade på grund av att de utgörs/består av individer som är cispersoner, maskulina eller uppfattas som män, såväl inom den egna föreningen som i resten av samhället.

3.3 Intersex

Tvåkönsnormen bygger på normer och antaganden om att människan biologiskt, juridiskt och socialt kan delas in i en av kategorierna kvinna eller man. Normer och uppfattningar om det binära könssystemet utgår ifrån att alla är kvinnor och män. En kan beskriva normerna som en skiljelinje som skapas mellan de som förväntas vara kvinnor och de som förväntas vara män. Utifrån dessa kategorier finns också föreställningar om hur ens kroppsliga inre och yttre biologi förväntas vara och se ut, till exempel specifika hormonnivåer, gener, könskörtlar och könsorgan. Vilket juridiskt kön en tilldelas utgår generellt sett från vårdens subjektiva uppfattning av ett nyfött barns utseende.

Många personer som är födda med en kropp som på olika sätt inte överensstämmer med tvåkönsnormens förväntningar av biologiskt kön väljer att kalla sig intersex. Intersex kan ses som en samlingsterm som många intersexpersoner själva väljer att använda. Detta för att markera och synliggöra att inte alla passar in i den biologiska modell som utgår ifrån ett binärt könssystem.

Alla intersexpersoner ska ha rätten att själva välja att socialt och juridiskt identifiera sig som intersex, om de själva vill. Lagar ska inte stiftas så att intersexpersoner tvingas in i en av kategorierna kvinna eller man, utan att själva ha valt det.

4. Sex & sexualitet

Alla människor ska ha rätten att bestämma över sin egen njutning, lust och kropp utan att behöva begränsas av hämmande normer. Heteronormen och andra normer försämrar många individers sexuella hälsa på grund av att personer som bryter mot dessa normer får sämre tillgång till kunskap och information. Det anser RFSL Ungdom är ytterst problematiskt, då alla människor ska ha samma rätt och möjlighet till sexuell hälsa oavsett sexuell identitet, sexuell praktik, kropp, könsidentitet och könsuttryck. Varken lagstiftning eller normer ska begränsa den sexualitet eller sexuella praktik som bygger på njutning, ömsesidighet och fritt samtycke från alla inblandade. RFSL Ungdom tar dock avstånd från sexualiserande handlingar där självbestämmande begränsas och samtycke påverkas av olika former av maktobalans och beroendeförhållanden. RFSL Ungdom tar tydligt avstånd från vuxnas sexualiserade handlingar mot personer under 15 år.

RFSL Ungdom har ett sexpositivt förhållningssätt vilket betyder att vi utgår från att det sex som känns bra för alla inblandade är bra sex. Det gäller oavsett vilken typ av sex en har, eller

hur mycket eller lite sex en har, så länge det är ömsesidigt och ingens sexuella frihet inskränks. Alla individer ska ges likvärdiga möjligheter till sexuell hälsa oberoende av om en följer eller bryter mot heteronormen och andra begränsande normer. I praktiken privilegieras det ofta om ens egen kropp, kärlek, attraktion och sexuella praktik följer exempelvis hetero-, cis-, tvåsamhets-, funktionalitets- och kärleksnormer eller andra normer kring sex, än om en bryter mot dessa. Effekten blir att personer får olika tillgång och möjlighet till ett bra sexliv och sexuell hälsa utifrån vilken identitet, sexualitet, sexuell praktik och kropp de har. RFSL Ungdom menar att ojämlikhet måste motverkas så att alla individers lika rättigheter säkerställs.

Som en del av heteronormen förväntas alla människor ha en aktiv sexualitet. Detta gör att asexualitet ofta osynliggörs eller betraktas som ett problem. Vi är starkt kritiska mot detta – sexuell lust, erfarenhet eller praktik ska aldrig förväntas.

4.1 Normer kring sex

Samhällets normer påverkar möjligheten för god sexuell hälsa, och i förlängningen hälsan överlag. Normativt bemötande och förhållningssätt i skolan, i familjen, på fritiden och bland kompisar kan alla innebära att den sexuella hälsan minskar. Rätten att bli kär i vem en vill, definiera sig hur en vill, ha sex som en vill eller låta bli att ha sex om en inte vill ser RFSL Ungdom som centralt för att alla individer ska ha samma tillgång till hälsa, njutning och rättigheter. Idag ser det dessvärre inte ut så. Enligt RFSL Ungdom finns det inte en enhetlig lösning för att förändra det missförhållandet, utan arbetet måste göras på alla nivåer: i lagstiftning, i uttolkningen av lagar, i riktlinjer, i utbildningar och undervisning och i samspelet mellan individer. Individers lika värde och rättigheter på ett sexuellt plan ska alltid respekteras. Ett bra sexliv är ingen rättighet men de orimliga hinder, så som normativ syn på kropp, sex och kärlek, som sätts upp i bland annat lagtext och informationsmaterial om sexuell hälsa ska undanröjas.

4.2 Insatser för sexuell hälsa

RFSL Ungdom ser att brist på kunskap leder till minskad möjlighet för individer att ömsesidigt njuta av sina och andras kroppar utifrån gemensamma och/eller kompletterande preferenser. Denna brist på kunskap innebär sämre möjlighet att praktisera säkrare sex. Det kan även försämra möjligheten till testning och rådgivning. Den information som ges inom ramen för insatser för sexuell hälsa utgår ofta från en normativ syn på sex och riskerar därför att vara mindre relevant för – samt - osynliggör personer som inte följer dessa normer.

Samhällsinsatser för sexuell hälsa som exempelvis ungdomsmottagningar, skolhälsovård och gynekologiska mottagningar skall vara tillgängliga för alla. RFSL Ungdom kräver att alla individer ska ha samma rätt till ett likvärdigt bemötande och relevant kompetens oavsett var i landet en bor och oavsett hur ens kropp ser ut och fungerar, vilken sexuell identitet, sexuell praktik, könsidentitet eller könsuttryck en har. Det innebär att det ska finnas mottagningar att vända sig till över hela landet samt att personalen har kompetens att bemöta och ge korrekt vård till alla ungdomar oavsett om normen följs eller ej. Att få sämre tillgång till vård, testning för hiv och andra sexuellt överförbara infektioner, behandling och rådgivning på grund av att en inte passar in i normer rörande identitet, kropp eller sexuell praktik är inte

acceptabelt.

5. Samverkan mellan normer

Heteronormativitet samverkar med andra starka normer, såsom normer som rör funktionalitet, ålder, hudfärg, livsåskådning och klass. Dessa påverkar människors position i livets alla arenor – till exempel i skolan, arbetslivet, familjen, hos kompisarna och inom föreningslivet.

RFSL Ungdom utgår från ett queerfeministiskt och intersektionellt maktperspektiv. Det innebär att vi ser, aktivt synliggör och ifrågasätter de maktstrukturer kring kön och sexualitet som samhället genomsyras av – det som brukar kallas könsmaktsordningen. En queer förståelse av feminism betyder dels att vi ser att idéer om kön och sexualitet är tätt sammanvävda och påverkar varandra och dels att vi ifrågasätter att de är ”naturliga”. Vi ifrågasätter också den indelning i motsatspar, som homo/hetero och kvinna/man, som heteronormativiteten skapar.

5.1 Rasism

Sverige är starkt präglad av en rasistisk historia och rasistiska maktstrukturer existerar fortfarande i samhället. Rasism bygger på ett tankesätt som menar att människor kan delas in i olika grupper, vilka tillskrivs olika egenskaper och olika värde. Rasism uttrycks både i handlingar och i språket, i såväl officiella sammanhang som i vardagen. Förr användes vanligtvis ordet "ras" för att dela upp människor i grupper, på ett sätt som påminner om hur orden "kultur" och "etnicitet" används idag. Rasism i språket är ofta väl dolt och används ofta för att rättfärdiga negativ särbehandling och sprida vidare rasistiska föreställningar.

Rasism påverkar alla i samhället. Det är förtryckande och leder till utanförskap och diskriminering för de som drabbas av den, och skapar privilegier för de som gynnas av dess mekanismer. Rasism i samhället samverkar också med andra normativa strukturer som könsmaktsordningen och heteronormativitet, vilket innebär dubbla förtryck för de som drabbas av dem.

RFSL Ungdom är ett anti-rasistiskt förbund, vilket innebär att vi arbetar för att medvetandegöra vithetsnormen inom organisationen samt synliggör densamma utanför organisationen. Vi menar att rasism inte är förenligt med ett demokratiskt samhälle och att den aktivt ska motverkas på alla plan. Människors möjligheter i livet ska inte bestämmas av deras hudfärg, födelseland, hårfärg, namn, religion, etnicitet eller liknande.

5.2 Tillgänglighet

Trots att vi förenas genom att vi bryter mot normer kring kön och/eller sexualitet finns det andra normer som kan sätta upp hinder och begränsningar utifrån till exempel psykiska, sociala eller fysiska förutsättningar. Därför arbetar vi med att öka tillgängligheten både innanför och utanför förbundets egen verksamhet. Det kan till exempel göras genom att erbjuda möjlighet till egen tid under sociala arrangemang istället för att utgå ifrån att alla som kommer till ett socialt arrangemang vill vara sociala hela tiden.

RFSL Ungdom anser att detta arbete är en viktig del av en fungerande demokrati, med principer som alla människors lika värde, lika rätt och möjlighet att göra sin röst hörd. Utan tillgänglighet förlorar demokratin både sin styrka och sin legitimitet. RFSL Ungdom anser att otillgängliga miljöer och verksamheter är diskriminering, och att diskrimineringslagstiftningen därför bör inkludera tillgänglighetsfrågor.

6. Normkritisk hbtq-kompetens

I arbetet för ett samhälle som behandlar alla likvärdigt, är hbtq-kompetens ett grundläggande krav. Hbtq-kompetens ska genomsyra alla delar av samhället, däribland skolor och vårdinrättningar – oavsett om de bedrivs i privat eller offentlig regi.

Personal, utbildningar och institutioner inom hela vård- och omsorgssektorn samt skolväsendet behöver göras hbtq-kompetenta. Det betyder att yrkesgrupper som arbetar nära människor i olika åldrar (såsom sjukgymnaster, arbetsterapeuter, psykologer, terapeuter, läkare, tandläkare, sjuksköterskor, lärare, kuratorer och pedagoger för att nämna några) har den kunskap som krävs för att bemöta alla människor likvärdigt. Därför ska hbtq-frågor, normkritiska perspektiv och en medvetenhet om makt och privilegier gällande t.ex. kön och sexualitet integreras i all utbildning och fortbildning.

RFSL Ungdom kräver att samtliga högskolor och universitet som utbildar personal inom vård- och omsorgssektorn samt skolväsendet har tydliga formuleringar i kursplaner och kursmål som säkerställer att ny- och vidareutbildad personal besitter den kunskapen. Verksamheten ska vara inkluderande och fri från hetero- och cisnormativitet. Särskilt höga krav bör ställas på utbildningsväsendet, där förtryckande normer annars riskerar att spridas via nyutbildad personal till elever.

7. Hbtq-ungdomars hälsa

Hbtq-ungdomar har generellt sett lägre psykisk hälsa än andra ungdomar. Oro, depression och självmordstankar är tyvärr vanligt. Den psykiska ohälsan beror många gånger på det heteronormativa klimat som ofta råder i skolan, under fritidsaktiviteter, i hemmet och i det övriga samhället. Att ungdomars förutsättningar för en god hälsa skiljer sig så kraftigt beroende på sexuell identitet och könsidentitet är inte acceptabelt. Skolan har, i och med sitt likabehandlingsarbete och sin elevhälsovård, ett extra stort ansvar för hbtq-ungdomars hälsa.

7.1 Specifika mötesplatser

Många hbtq-ungdomar vittnar om att när de fick träffa andra hbtq-ungdomar så vände deras liv och började kännas lättare. Forskning visar också att specifika mötesplatser för hbtq-ungdomar där en kan träffa andra, är det som förbättrar individens och gruppens psykiska hälsa. RFSL Ungdom kräver att hbtq-ungdomar ges tillgång till specifika mötesplatser oavsett var i landet de bor. Beslutsfattare på nationell, regional och lokal nivå har ett stort ansvar för att ge alla hbtq-ungdomar möjlighet till en god hälsa.

Det är viktigt och nödvändigt att specifika mötesplatser finns. RFSL Ungdom ska utöver arbetet för specifika mötesplatser arbeta för problematiseringen av befintliga heteronormativa

platser för att främja välkomnande miljöer oavsett kontext.

7.2 Fritid

Alla ska ha rätt till en meningsfull fritid. Många hbtq-ungdomar känner ett utanförskap och heteronormativitet inom såväl idrott som kreativa fritidsaktiviteter skapar ofta ett klimat som exkluderar många från viktiga sociala rum och stimulerande aktiviteter. Idrottsrörelsen måste välkomna hbtq-ungdomar i sin verksamhet och främja deras utveckling, för att det ska ske måste uppdelningen i dam- och herridrott utmanas kraftigt och sociala normer som exkluderar hbtq-personer från idrottsrörelsen, måste förändras. Alla arrangörer som anordnar någon typ av fritidsverksamhet måste se till att hbtq-ungdomar ges verklig möjlighet att delta i och inkluderas av verksamheten.

8. Ett utvecklande utbildningsväsen

Majoriteten av Sveriges ungdomar tillbringar en stor del av sitt liv inom skolväsendet. Förskola, grundskola, gymnasiala utbildningsformer i såväl kommunal som privat regi - alla är de platser där demokratiska grundprinciper ska läras ut, och där en trygg miljö måste erbjudas. Hur elever bemöts och behandlas i skolan är viktigt både för deras identitet, studieresultat och välmående.

8.1 Undervisningsmaterial

Det undervisningsmaterial som används på svenska skolor är i många fall undermåligt. Det är fortfarande i hög grad heteronormativt och kränkande och bryter därmed mot riktlinjer uppsatta för undervisningen såväl som lagar mot diskriminering. Det är också vanligt att kvalitetskraven varierar mellan olika skolor. Skolors undervisningsmaterial ska vara inkluderande och får aldrig nedvärdera eller kränka samhällsgrupper eller elever. Alla elever bör ges en grundläggande förståelse av könsidentiteter och sexuella identiteter, och grundläggande begrepp för att kunna tala om dessa.

8.2 Utbildningsmiljö

En heteronormativ utbildningsmiljö försämrar kvaliteten för alla elever och studenter. Alla har rätten att kunna tillgodogöra sig undervisningen, men en heteronormativ syn förnekar elever och studenter den rätten. För att alla ska kunna delta aktivt i undervisningen och fullfölja sin utbildning krävs en arbetsmiljö som är trygg för alla. Stora klasser och en skolsituation med få vuxna med hbtq-kompetens bidrar till en miljö där trygghet inte kan säkras. Det måste förändras för att säkra elevernas välmående och möjlighet att tillgodogöra sig undervisningen. I skolan utsätts många hbtq-ungdomar för kränkningar. Skolan får aldrig riskera att vara en brottsplats dit hbtq-ungdomar tvingas återvända dagligen. Skolledning och personal måste ta mobbning, kränkningar och brott som sker i skolan på allvar samt aktivt förebygga sådana kränkningar genom normkritik. Alla elever ska kunna få sin identitet inkluderad i skolans undervisning, oavsett om den bryter mot eller följer normen.

8.3 Likabehandlingsarbete

För att alla ska kunna delta aktivt i undervisning och fullfölja sin utbildning krävs också en arbetsmiljö som är trygg för alla. Skola och högskola har ett juridiskt ansvar att driva ett

aktivt och kontinuerligt arbete mot diskriminering och för likabehandling. Ett ansvar som ofta missköts genom att inget eller otillräckligt arbete görs.

Rektorer och annan personal är ofta inte medvetna om sitt ansvar och handlingsplaner upprättas inte på det sätt de borde, om de upprättas alls. Dessutom saknas ofta såväl dokumentation som årlig utvärdering. Det innebär att många driver sin verksamhet på ett sätt som bryter mot lagen, samt försätter studenter och elever i en utsatt position. Den utsattheten kan bland annat leda till att hbtq-ungdomar uteblir från lektioner vilket i förlängningen kan resultera i sämre studieresultat. Ofta är det hbtq-ungdomar som själva får ta konsekvenserna. Att skolan brister i sitt likabehandlingsarbete samt arbetet för att motverka mobbning och kränkningar kan aldrig accepteras.

Utbildningsinstansernas arbete måste kontrolleras och följas upp. Lagarna mot diskriminering och annan kränkande behandling i skolväsendet måste också uppmärksammas på ett tydligt sätt för att öka medvetenheten bland elever om möjligheten att anmäla missförhållanden. Skolinspektionen ska efter ett konstaterat missförhållande vidta nödvändiga åtgärder så att situationen inte riskerar hända igen. Skolinspektionen måste arbeta normkritiskt och ta hbtq-ungdomars behov av en trygg skola på allvar.

8.4 Korrekta uppgifter

Personer som fått ett nytt juridiskt kön och/eller namn måste i efterhand kunna få nya intyg och betyg som stämmer med de nya personuppgifterna. Individer som byter juridiskt kön eller namn under sin utbildning ska få sina nya identitetsuppgifter på tidigare betyg, intyg och andra viktiga persondokument.

8.5 Sexualundervisning

Sexualundervisning är till för att alla individer ska ha tillgång till kunskap som behövs för att kunna säkerställa en god sexuell hälsa. I Sverige är sexualundervisningen obligatorisk för alla högstadie- och gymnasieelever. Den information som ges i sexualundervisningen utgår dock ofta från en normativ förståelse av sex och riskerar därför att vara mindre relevant för samt osynliggöra personer som inte följer normerna. Osynliggörande och brist på kunskap medför sämre möjligheter till ett hälsosamt och njutningsfullt sexliv, samt riskerar att ge negativa konsekvenser för den psykiska hälsan genom att signalera att det normativa sex som synliggörs är den enda önskvärda och oproblematiska typen av sex. En sexualundervisning som utgår från en normativ syn på sex återskapar också de normerna och medför att personer och sexuella praktiker som inte följer normerna ytterligare osynliggörs eller stigmatiseras.

RFSL Ungdom kräver en omfattande sexualundervisning som vilar på normkritisk grund och som utgår från att de som undervisas har olika kroppar, sexuella identiteter, erfarenheter, könsidentiteter och könsuttryck, samt att alla de ges samma värde och självklarhet i undervisningen. Undervisningen måste vara inkluderande, normkritisk och lustbejakande. Fokus ska ligga på lust, kommunikation och respekt. Undervisningen ska hjälpa ungdomar att lära känna sin kropp och avdramatisera olika typer av tabun kopplade till lusten. Samtidigt ska det inte förutsättas att alla känner sexuell attraktion/sexuell lust, eller att alla vill inkludera andra i sin sexuella praktik. Detta ska inte stigmatiseras.

Sexualundervisning är lagstadgat i Sverige sedan 1955. Vi anser att det bör vara ett eget skolämne och att lärarstudenter ska kunna specialisera sig på ämnet. De som undervisar i sexualundervisning ska ha en normkritisk utbildning i ämnet så att inte normer och föreställningar om kärlek, sex, kön och identitet präglar undervisningen. RFSL Ungdom kräver synliggörande av olika relationsformer samt ett problematiserande av tvåsamhetsnormer. Sexualundervisningen ska regleras utifrån kunskapsmål precis som övriga skolämnena. Genom att se till att tydliga mål finns uppsatta kring vad elever ska lära sig kan en också lättare göra uppföljning och utvärdering.

9. Jämlikhet på jobbet

Heteronormativitet präglar såväl samhället i stort som våra arbetsplatser. Beroende på hur väl du passerar enligt normen ges du olika privilegier medan sanktioner drabbar de som avviker. Många hbtq-personer är därför rädda för att vara öppna med sin identitet på arbetsplatsen. Vid eventuella tvister är det viktigt att till exempel personalansvariga och fackliga representanter är väl införstådda i frågor om makt och normer på arbetsplatsen.

9.1 Arbetsgivarens ansvar

Arbetsgivare har ett ansvar för att alla behandlas utifrån lika villkor på arbetsplatsen, oavsett till exempel etnicitet och funktionalitet. För att säkerställa likabehandlingen krävs ett genomgående och konsekvent förhållningssätt i fråga om trakasserier och annan kränkande behandling, och ett aktivt förebyggande arbete i samråd med de anställda.

9.2 Rekrytering

Rekryteringsprocesser måste genomföras på ett rättvist sätt, med fokus på att skapa en arbetsplats där alla behandlas utifrån lika villkor. Därför är det viktigt att använda till exempel anonymiserade ansökningshandlingar, att dokumentera samtliga delar av processen och att flera personer är delaktiga i den.

10. Samlevnad

Alla relationer påverkas av normer. Vissa sätt att leva tillsammans eller en viss sexuell partner framställs som bättre medan andra relationer eller sätt att leva nedvärderas eller osynliggörs. Tvåsamhetsnormen är en central del av heteronormen, likaså kravet att relationen ska vara sexuell och baseras på kärlek. Vi anser istället att det som är viktigt i relationer är ömsesidighet och respekt hos de inblandade. Så länge alla inblandade mår bra av relationen ska människor ha frihet och självbestämmande att forma sina relationer som de själva önskar.

Människor väljer att leva tillsammans på många olika sätt, men på grund av begränsande normer och en normativ syn på familjebildning ges inte alla samma rättigheter. Personer ska kunna välja att leva tillsammans, oavsett kön och antal, och ges samma rättigheter som ett äktenskap idag innebär. Det ska inte förutsättas eller krävas att personerna har en inbördes sexuell eller emotionell attraktion. Det bör avspeglas i juridiken och därför vill vi i RFSL Ungdom se en köns- och antalsneutral samlevnadsbalk.

10.1 Föräldraskap

Normer om föräldraskap är starkt kopplade till biologi och heteronormativitet. Vi anser att biologisk och genetisk koppling till barnet inte ska vara avgörande för juridiskt föräldraskap och/eller vårdnad. Att vara förälder bör inte vara kopplat till heteronormen utan en ska kunna få barn med en eller flera andra personer utan att ha en kärleksrelation eller sexuell relation till den eller de andra föräldrarna. En ska även ha möjlighet att få barn utan en partner.

Vi anser att barn ska kunna ha fler än två vårdnadshavare, då verkligheten utanför juridiken ser ut så redan idag. Många barn växer upp med fler än två vuxna som har ansvar för barnet. Därför vill vi att barn ska ha juridisk rätt till alla sina föräldrar, något som bland annat innebär en ökad trygghet för barnet.

RFSL Ungdom anser att det är av stor vikt att genetiken samt vem som födde barnet inte ses som ensamt avgörande när det kommer till vilken juridisk relation personen får till barnet. Vi ser att barnets bästa bättre kan tillgodoses om vi har könsneutralt och antalsneutralt föräldraskap i lagtext. Det betyder också att alla personer som blir förälder till ett barn kommer att behandlas lika.

RFSL Ungdoms grundsyn är att människors möjlighet att få barn inte ska begränsas av normativ lagstiftning. Därför ska ingen på grund av juridiska bestämmelser berövas de fysiska, biologiska, och medicinska möjligheter som de har att få barn, så länge de inte skadar någon annan. Vi strävar efter ett samhälle där människors möjligheter att skaffa barn inte begränsas av normer kopplade till kön, kropp eller relationsform. Individens förmåga att vara en bra förälder avgörs inte av kön, sexualitet eller relationsform.

10.2 Insemination och embryodonation

Vilka som får ta emot donerade könsceller ska inte avgöras av normer kring kön, sexuell läggning eller relationsstatus. Det ska inte heller vara avgörande var i landet en bor. Svensk sjukvård och lagstiftning försvårar i nuläget inseminationer för personer vars samlevnad bryter mot normerna. till exempel missgynnas ibland par där båda personerna har ägg och/eller är juridiska kvinnor vid inseminationer. En normativ syn på samlevnad och dess betydelse för föräldraskap kan inte tillåtas styra möjligheten till insemination.

RFSL Ungdom vill att den som ska bära ett barn ska kunna få två könsceller donerade till sig, så kallad embryodonation. Det skulle till exempel möjliggöra för en person som har ägg att donera dem till en partner som har för avsikt att bära deras gemensamma barn.

10.3 Adoption

Trots att det enligt lag är tillåtet för samkönade par att adoptera barn är det få länder som tillåter att barn adopteras till samkönade par. Det problemet bottnar i en heteronormativ syn på familjebildning. Svenska adoptionsbyråer ska arbeta för att finna möjligheter för samkönade par att adoptera.

10.4 Surrogatmödraskap

Normer om föräldraskap ska inte hindra människor från att få barn. De medicinska metoder som finns bör därför inte endast vara tillgängliga för normföljande familjebildning. Inte heller möjligheter för det juridiska föräldraskapet ska inskränkas. Personers längtan efter barn får dock aldrig leda till utnyttjande eller skada av andra. Frågan om surrogatmödraskap är därför komplex. RFSL Ungdom ser fram emot att noggrant följa utvecklingen i frågan.

10.5 Ungas rätt till självbestämmande

Alla ungdomar ska ha möjlighet att uttrycka, skapa och omskapa sig själva och inte begränsas av förtryckande normer och sanktioner. Barn och ungdomar ska därför ha rätt att uttrycka sin personlighet, könsidentitet och sexualitet oavsett föräldrars och vårdnadshavares gillande eller ogillande. Föräldrar ska heller aldrig kontrollera barnen på ett sådant sätt att barnen riskerar att ta skada psykiskt och/eller fysiskt. Om vårdnadshavarna inte tar barnets behov och/eller vilja i beaktande kan det krävas att samhället, genom till exempel socialtjänsten, agerar och arbetar aktivt för att säkerställa enskilda unga hbtq-personers trygghet och möjligheter att leva sitt liv så som de själva önskar.

RFSL Ungdom menar att Barnkonventionen behöver bli svensk lag. Barnkonventionen räknar upp rättigheter som varje barn ska ges. Det är viktigt att dessa rättigheter tas på allvar och får en reell verkan i såväl vardagslivet som vid myndighetsutövning.

11. Vård och hälsa

Hbtq-personer ska ha rätt till likvärdig vård och ett bra bemötande inom vården på samma villkor som heterosexuella cispersoner. Rapporter visar att det inte är så. Hbtq-personer, särskilt unga, har i större utsträckning än övriga delar av befolkningen problem med psykisk eller fysisk ohälsa. Det är därför oerhört viktigt att mer medel tillsätts för att bereda plats för hälsofrämjande verksamhet i forum där ungdomar vistas, till exempel genom fler och mer tillgängliga ungdomsgårdar. I samma anda kräver RFSL Ungdom att mer resurser avsätts för att säkra att varje skola har en närvarande skolkurator med dokumenterad hbtq-kompetens.

För att möta de behov som finns bland hbtq-personer behövs större resurser och bättre bemötande framförallt inom barn- och ungdomspsykiatri och på ungdomsmottagningar, men även inom andra vårdinstanser. Det krävs också stöd och rådgivning till närstående. Insatser måste göras på alla nivåer.

11.1 Intersexpersoners vård och hälsa (före detta ofrivilliga kirurgiska ingrepp)

Ett av problemen som uppstår, när kvinna och man fastställs som de enda alternativen, är att de som föds med kroppar som är annorlunda än de som samhället förväntar sig, så kallade intersexpersoner, hamnar utanför systemet. Samhället betraktar i sin tur det som ett problem. Lösningen på problemet blir ofta att människor tilldelas diagnoser, och tvingas genomgå ofrivilliga kirurgiska ingrepp och hormonbehandlingar för att passa in i en av kategorierna. RFSL Ungdom anser att det är att ta ifrån människor rätten till sin egen kropp. Ingen ska behöva bli påtvingad omotiverade ingrepp och behandlingar.

RFSL Ungdom anser att det endast är den egna könsidentiteten som avgör ens kön. Personer som föds med kroppar vars inre och/eller yttre biologi inte överensstämmer med tvåkönsnormen ska ha makt att avgöra om en vill ha vård eller inte, till exempel genom hormonbehandlingar och/eller könskorrigering ingrepp. RFSL Ungdom anser att det binära könssystem som idag dominerar inte är representativt för samhället då det utesluter och osynliggör de som inte passar in i tvåkönsnormen. Barn som föds med kroppar som inte överensstämmer med de förväntningar som utgår ifrån tvåkönsnormen ska aldrig tvingas genomgå medicinskt omotiverade och/eller kosmetiskt kirurgiska ingrepp. Intersexpersoner som är i behov av könskorrigering vård, behandling och stöd ska erbjudas det. Intersexpersoners vård ska alltid genomsyras av respekt, trygghet och delaktighet för patienten samt vara anpassad till det individuella vårdbehovet oavsett om personen är myndig eller inte.

11.2 Transpersoners vård

Rätten till den egna kroppen är okränkbar. Alla transpersoner som är i behov av könskorrigering vård ska erbjudas det. Alla människor, oavsett könsidentitet, har rätt till ett bra bemötande och en trygg vård.

Könsidentitetsutredningar ska ske utan krav på en viss ålder eller fysiska ingrepp. Behovet av vård ska inte bedömas utifrån vilja eller förmåga att anpassa sig efter en specifik könsroll eller könsuttryck. En individuellt anpassad vårdplan med tydligt tidsperspektiv och vad olika moment innebär ska upprättas tillsammans med vårdtagaren utifrån dennes behov och önskemål.

Inom ramarna för utredning ska en bedömning göras av/om den som söker vård också behöver stöd och /eller vård för någonting annat än det könskorrigering. Tillgången till transvård ska inte begränsas utifrån eventuell psykisk ohälsa. Självklart ska helheten beaktas i utredningen och i den fortsatta vården så att individen får en heltäckande vård utifrån vilja och behov.

Alla personer, till exempel vissa transsexuella, intergender och queera, som har ett behov av könskorrigering behandlingar ska vara inkluderade i transvården och utredas utifrån det individuella vårdbehovet. De som vill genomgå behandling som innebär risk för sterilitet ska tillåtas och erbjudas att frysa ned könsceller. Möjligheterna att bli biologisk förälder efter en könskorrigering ska inte inskränkas av normer och förväntningar på kön och föräldraskap.

Transvården ska vara tillgänglig och likvärdig över hela landet. Bostadsort ska inte vara avgörande för tillgång till vård eller vårdens kvalitet. Vården ska vara respektfull och präglas av delaktighet för patienten, oavsett om personen är myndig eller ej. Kravet på uppehållstillstånd för att få tillgång till könskorrigering vård utgör ett orimligt hinder och är därför oacceptabelt.

Könskorrigering vård kan vara nödvändig för att må bra. För många är vården till och med livsavgörande. RFSL Ungdom vill motverka stigmatisering av transpersoner. Vi vill därför avskaffa de specifika psykiatriska diagnoserna inom detta område. Detta avskaffande får dock

aldrig innebära att vården uteblir. Vi vill att vården för transpersoner ska betraktas främst som en del av den medicinska, inte den psykiatriska, vården. Det lägger grunden till en mer flexibel och individanpassad vård.

12. Hiv

Fokus i hivpolitiken ska vara prevention. Målet är att överföringen av hiv ska minskas. Det kräver att individer ges de bästa förutsättningarna vad gäller kunskap, motivation och faktiska möjligheter att ha sex på ett sätt som minimerar risken för överföring, både för de som lever med hiv och de som inte gör det. Det stigma som idag är kopplat till hiv samt samhällets heteronormativitet medför att många hbtq-ungdomar har sämre möjligheter för att ha sex som minimerar risken för överföring av hiv än vad unga som följer heteronormen har.

RFSL Ungdom ställer sig positiva till åtgärder som vi tror minskar risken för överföring av hiv, exempelvis regelbunden frivillig hivtestning och relevant information om säkrare sex. Ingen som vill testa sig för hiv ska kunna nekas det. Det är en självklar del i preventionen att alla som vill ska kunna testa sig för att vara medveten om sin status. Normativa antaganden hos testpersonal som minskar den faktiska möjligheten att testa sig för hbtq-ungdomar är inte acceptabla.

För att hivpreventionen ska vara effektiv behöver fokus ligga på prevention direkt riktad till de grupper som löper störst risk att få hiv överfört. Män som har sex med män är en grupp som tydligt behöver prioriteras i hivpreventionen. Även hivpreventiva insatser riktade specifikt till transpersoner ska finnas, eftersom gruppen ofta osynliggörs i preventionsarbetet.

12.1 Lagstiftning

RFSL Ungdom vill att smittskyddslagen ska vara utformad så att den har en tydligt preventiv effekt. Vi tror på åtgärder såsom smittspårning, individuell information om säkrare sex och stödinsatser för dem som testat positivt. Vi vill också ha en lag som tydligt uppmuntrar till testning.

Vi ser att det i dagsläget finns en rättsosäkerhet för personer som lever med hiv till följd av informationsplikten. Allt ansvar läggs på personen som lever med hiv, och även om en agerat rätt enligt lagstiftningen kan det vara svårt att bevisa i en domstol. Det krävs till exempel enligt svensk lag inte att viruset har överförts, eller att personen som lever med hiv har haft för avsikt att överföra viruset, för att en ska kunna bli dömd. I FN-organet UNAIDS policy gällande kriminalisering av hivpositiva slås det fast att endast den som avsiktligt överfört hivvirus ska kunna dömas för sin handling. RFSL Ungdom står bakom dokumentet och vill att Sverige följer dessa riktlinjer.

Varje individ bär ett eget ansvar för att i sina sexuella kontakter förebygga att hiv och andra sjukdomar överförs. Ansvaret gäller alla, oavsett hivstatus eller vetskap om sitt övriga hälsotillstånd. Därför är RFSL Ungdom, i likhet med UNAIDS, negativ till den informationsplikt som idag lagstadgar ett mer ensidigt ansvar. Det ska inte finnas något tvång att berätta om sin hivstatus vid sexuella kontakter. Ett lagkrav på att berätta om en positiv

hivstatus riskerar också att invagga personer i en falsk trygghet. Individer kan vilseledas att tro att den som inte berättar om en hivpositiv status därmed är hivnegativ, trots att de flesta gånger hiv överförs vet den som bär på viruset inte om det. Det riskerar också att sätta fokus på det som sägs istället för det som faktiskt görs för att minska risken för överföring. Fokus på det som görs riskerar att motarbeta verklig hivprevention.

Utöver UNAIDS möter den svenska lagstiftningen om hiv mycket internationell kritik för att den bryter mot grundläggande mänskliga rättigheter, och RFSU Ungdom anser att en sådan lagstiftning är fullständigt oacceptabel. Vi vill att fokus ska ligga på att minska risken för överföring, vilket görs genom testning, medicinering och säkrare sex.

13. Droger: alkohol, tobak och narkotika

För många unga, och i många hbtq-sammanhang, är alkohol och tobak delar av det sociala livet. Homofobi, transfobi och social press kan dessutom bidra till en hälsovådlig konsumtion och stundtals även fylla en självmedicinerade funktion för unga hbtq-personer. Flera studier visar att hbtq-personer har ett större riskbruk än heterocis-personer.

Det finns flera faror med att alkohol och tobak har en så självklar plats i många hbtq-sammanhang och på andra platser där unga vistas. Konsumtion av alkohol, tobak och narkotika leder till skador; ibland direkt, ibland efter ett mer långvarigt bruk. Alkohol finns också ofta med i bilden när någon tar till våld och när övergrepp äger rum.

För att möta den alkohol-, narkotika- och tobakskultur som växt fram i många hbtq-sammanhang är det viktigt att det erbjuds fler trygga och nyktra sammanhang för unga hbtq-personer. Framförallt alkoholfria mötesplatser måste erbjudas. RFSU Ungdom är en självklar aktör som skapar alkoholfria mötesplatser för hbtq-ungdomar, men även andra organisationer, liksom arrangörer och kommuner måste ta sitt ansvar. Det är viktigt att lyfta och problematisera alkoholnormen vid stora hbtq-arrangemang. Det är också viktigt att personer som arbetar med missbruksvård och stöd i dessa frågor har hbtq-kompetens.

14. Våld & diskriminering

Hbtq-personer utsätts i större utsträckning för hot och våld – fysiskt, verbalt, psykiskt och sexuellt, än övriga befolkningen. Hbtq-personer utsätts ofta för våld i offentliga miljöer, till exempel på fester, idrottsevenemang eller på stan. Det finns även stora mörkertal när det gäller våld i nära relationer.

14.1 Hatbrott

Homo-, bi- och transfoba hatbrott är ett stort problem i Sverige. Rapporter visar att hatbrotten ökat under många år, men trots detta sker väldigt få insatser. Vid särskilda arrangemang finns en ökad polisbevakning som dessvärre sällan räcker till då brott ändå sker. Bristande hbtq-kompetens hos polisen leder också till att skyddssystemet i sig är bristfälligt. På grund av det bemöts många våldsutsatta hbtq-personer på ett ovärdigt eller kränkande sätt och står utan möjlighet till hjälp.

För att motverka ökningen av hatbrott behövs utbildning och säkerställande av hbtq-kompetens inom poliskåren såväl som bland åklagare och rättsväsendet i stort. Det behövs också mer resurser för att kunna stoppa och förebygga de brott som sker. Vidare behövs också mer forskning om hatbrott.

14.2 Hets mot folkgrupp

Efter att sexuell läggning inkluderades i lagen om hets mot folkgrupp har det vid ett flertal tillfällen uppstått komplicerade fall där yttrandefrihet och religionsfrihet stått i konflikt med lagen, något som RFSL Ungdom anser beror på att lagen är otydlig. Lagen om hets mot folkgrupp behövs som ett komplement till lagar som förbjuder diskriminering, men lagen behöver göras tydligare för att säkerställa alla gruppers skydd. RFSL Ungdom kräver att även könsidentitet skrivs in i straffskärpningsregeln i brottsbalken, så att även transpersoner som grupp skyddas mot hets.

14.3 Kränkande behandling

Lagar med syfte att förebygga och motverka diskriminering är centrala i ett samhälle som slår vakt om mänskliga rättigheter. För att de ska fungera behövs en omfattande uppföljning och tydliga konsekvenser om någon gör sig skyldig till diskriminering. Det är viktigt att personer som blir utsatta för olika former av kränkande behandling eller systematiska trakasserier får upprättelse.

Det behövs en fortsatt levande debatt om yttrandefrihet och kränkningar inom grupper som arbetar för mänskliga rättigheter. Rättighetsrörelser ska verka för att ge individer möjligheter att nyttja de rättigheter de är berättigade till, ge dem möjlighet till handling och inte göra dem till offer.

14.4 Diskrimineringslagstiftning

En väl fungerande diskrimineringslagstiftning är nödvändig i ett demokratiskt samhälle där alla ska behandlas likvärdigt. De diskrimineringsgrunder som finns ska vara heltäckande och innefatta såväl personer inom normen, som generellt sett gynnas, och personer som bryter mot normen, som generellt sett missgynnas. Lagstiftningen ska både fungera som en tydlig markering om allas lika värde och som ett instrument för personer som utsatts för diskriminering att kräva sin rätt. För att säkra hbtq-ungdomars rättigheter behöver diskrimineringslagstiftningen gälla på många olika platser i samhället. RFSL Ungdom menar att alla sju nuvarande diskrimineringsgrunder ska jämföras så att alla grunderna ges samma vikt i samtliga delar. Oavsett vilken grund en blir diskriminerad på ska en ges samma rättigheter.

För att diskrimineringslagstiftningen ska ha verklig effekt krävs det att personer som utsätts för diskriminering ges möjlighet att driva sina ärenden i domstol. Varje enskild person måste ges reella möjligheter att få just sitt fall prövat. Detta ska gälla oavsett i vilket sammanhang diskrimineringen ägt rum. När det gäller förebyggande åtgärder ska samtliga diskrimineringsgrunder tas i beaktande och det ska ställas krav på såväl skolväsendet som arbetslivet att förebygga diskriminering inom sitt område.

14.5 Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ofta ett våld som används för att kontrollera, straffa, agera ut hat och frustration eller bekräfta samhörighet. Detta våld kan vara ett uttryck för bland annat destruktiva könsmonster och könsnormer. Ibland har våldet en sexuell karaktär. För hbtq-personer handlar våldet ofta också om, och kompliceras av, hot om outing och/eller ifrågasättande av identitet. Det är ett stort problem att skyddade boenden/härbärgen saknar hbtq-kompetens. Det behövs ett mer hbtq-kompetent omhändertagande av utsatta.

Heteronormen är stark i samhället i stort, och i vissa familjer är den så stark att de som avviker från normen straffas av sina nära genom kontroll, sanktioner och våld. Barn står i ett starkt beroendeförhållande till sina föräldrar, och det är aldrig acceptabelt att föräldrar eller andra familjemedlemmar brukar våld mot eller kränker barn.

Det krävs mer hbtq-specifikt brottsofferstöd samt att alla som är i behov av skydd ska kunna söka det i en trygg miljö, oberoende av könsidentitet och sexuell läggning. För att bekämpa våldet i nära relationer krävs större kompetens bland landets socialförvaltningar och andra kommunala inrättningar. Problemen måste kännas igen och drabbade måste få ett bra bemötande. Kunskapen måste också ökas inom rättsväsendet för att säkra att dömande instans dömer utifrån en välgrundad förståelse av problemen.

Det ska finnas goda rutiner som gör att många utsatta vågar och kan anmäla. Arbetet för att förhindra att förövare återfaller måste också utökas. Vi kräver ökade resurser för förebyggande arbete, informationsspridning och terapeutiskt arbete.

14.6 Heder & hedersrelaterat våld

Med ”heder” menar vi den sorts heder som måste försvaras för att en familj eller släkt ska kunna behålla sitt goda rykte. Hedern försvaras framförallt genom att någon eller några kontrollerar vad familjens eller släktens olika medlemmar gör. Kort sagt kan det sägas att en persons privatliv, det som är bara ens eget, kontrolleras av andra familjemedlemmar. Det som utmärker hedersrelaterat våld är att många personer i familjen eller släkten är inblandade i att upprätthålla kontrollen och/eller att utföra våldshandlingar.

Inom vissa familjer är normerna för hur en förväntas leva och vara så starka att när någon avviker från dem kan det uppfattas som skadligt för familjens heder och yttra sig i kontroll, hot, våld och sanktioner mot den som avviker. Ofta är det svårt för personen som drabbas att komma bort från de som skadar den. För oss är det självklart att alla människor ska ha rätt till sitt privatliv och rätten att leva som en vill. RFSL Ungdom menar att samhällets insatser för att upptäcka hedersvåld är för dåliga. Många av de hbtq-personer som drabbas har ingenstans att vända sig för att få hjälp. Även de hjälpinsatser som genomförs är många gånger bristfälliga. Samhällsinstitutioner ska ha kunskap och resurser för att ge hbtq-personer som är utsatta för hedersrelaterat våld den hjälp de behöver.

15. Asylpolitik

Människor som är förföljda, trakasserade, lever under hot eller på annat sätt behandlas illa och är otrygga i sitt ursprungsland på grund av sexuell identitet, sexuell praktik, könsidentitet, könsuttryck eller vilja att inte definiera sig enligt heteronormen ska ha rätt till asyl. Detta ska vara lagstadgat och lagen måste tillämpas i praktiken. Sverige ska vara en fristad för hbtq-migranter och erbjuda en trygg tillvaro för dem. Den informationen ska också tydligt kommuniceras till personer som kan komma att söka asyl i Sverige.

Vid Migrationsverkets bedömning av situationen för hbtq-personer i skilda länder ska de inte bara titta på rådande lagstiftning, utan också se på den faktiska situationen i landet genom att skaffa sig tillgång till aktuell och relevant landinformation. En ansökan om asyl får aldrig avslås med hänvisning till att personen i ursprungslandet kan avstå från, eller dölja, sin sexuella identitet, sexuella praktik, könsidentitet och/eller könsuttryck i syfte att undvika förföljelse. Det är oacceptabelt och innebär en kränkning av grundläggande rättigheter. Det ska heller inte spela någon roll när i asylprocessen personen säger att den är hbtq. Det ska alltid tas på allvar och respekteras.

Regler om rätten till asyl för hbtq-personer, såväl i svensk rätt som i internationella konventioner, måste alltid respekteras av samtliga ansvariga myndigheter och domstolar. Den asylsökandes identitet, erfarenheter och rädslor måste tas på allvar. Bevisbördan för den asylsökande får aldrig vara så stor att dennes rättigheter och säkerhet äventyras.

RFSL Ungdom anser att det är en självklarhet att alla som befinner sig inom asylprocessen eller är papperslösa ska ha rätt till vård på lika villkor som svenska medborgare och personer som beviljats uppehållstillstånd.

All personal som handlägger, tolkar eller beslutar i asylärenden måste ha den hbtq-kompetens som är nödvändig för att garantera asylsökande hbtq-personers rättssäkerhet. Heteronormativitet får aldrig råda vid bedömningen av asylärenden. Av särskild vikt blir detta när myndigheterna prövar ansökningar från personer som vill anhöriginvandra. Hänsyn ska tas till att familjeförhållanden kan vara komplicerade i sådana asylfall.

Den asylsökandes handlingar i fall som rör sexuell identitet, sexuell praktik, könsidentitet och/eller könsuttryck ska sekretessbeläggas för att skydda känsliga uppgifter om den det gäller önskar det. Även på flyktingförläggningar och andra liknande boenden måste hbtq-personers trygghet och säkerhet kunna garanteras.

RFSL Ungdom menar att det är oacceptabelt att personer som i sina sexuella praktiker eller sitt könsuttryck bryter mot rådande samhällsnormer har ett sämre utgångsläge än andra asylsökande.

16. Internationell politik

RFSL Ungdoms internationella arbete präglas av solidaritet gentemot andra hbtq-organisationer, i synnerhet ungdomsorganisationer, som likt oss står inför stora utmaningar i sitt nationella arbete. Det internationella arbetet berikar vår egen organisation genom att

lärdomar och erfarenheter kan utbytas.

Vi eftersträvar global rättvisa, det vill säga en hållbar och rättvis värld där allas mänskliga rättigheter garanteras. Den orättvisa fördelningen av resurser och att vi förstör vår miljö är problem som tydligt hänger ihop. Vi vet också att marginaliserade grupper som hbtq-personer är extra utsatta i delar av världen med stora brister i resurser, mänskliga rättigheter och demokrati.

16.1 Internationellt arbete kräver ödmjukhet

Det är inte ovanligt att rörelser och organisationer i rikare länder som Sverige bedriver sitt internationella arbete på ett självförhärligande sätt. De vill ofta sprida det egna sättet att arbeta och gärna sätta villkoren för samarbetet. Rasism, nationalism och en kolonial historia har stort inflytande i många länder, däribland Sverige, och måste därför aktivt motarbetas såväl inom som av alla organisationer som arbetar internationellt. I RFSL Ungdoms internationella arbete är det därför viktigt att samarbeten sker utifrån varje organisations intressen. Ingen enskild organisation får dominera samarbetet.

16.2 Hbtq-frågor måste prioriteras

Den svenska regeringen måste på ett aktivt och tydligt sätt verka för hbtq-personers rättigheter på ett internationellt plan. Vi kräver att Sverige tydligt använder sitt inflytande inom FN för att säkerställa att hbtq-personers rättigheter realiseras. Bidragsgivare i Sverige ska tydligt inkludera hbtq-frågor som sina prioriterade områden.

16.3 EU-politik för rättigheter och mot diskriminering

Europeiska unionen måste ställa tydliga krav på att medlemsländer och länder som ansluter sig till unionen upprätthåller mänskliga rättigheter inom sina gränser, samt att uppföljningen av kraven görs regelbundet. EU måste även ta ansvar för att frågan lyfts i kontakter med andra länder och sammanslutningar inom och utanför Europa, och vara ett gott föredöme när det gäller mänskliga rättigheter. Det förekommer idag i många stater allvarliga och upprepade brott bland annat mot hbtq-personers och hbtq-organisationers rätt att samlas och yttra sig. Hbtq-personers rättigheter måste lyftas som en egen fråga inom EU så att situationen för hbtq-personer förbättras.

16.4 Europakonventionen

Europakonventionen slår fast ett antal grundläggande fri- och rättigheter som varje individ har. I Sverige är Europakonventionen lag. Sverige har därför ett ansvar att se till att Europakonventionen ges en tydlig roll i svenska domstolar och att individers rättigheter upprätthålls. Svenska domstolar måste ge konventionen den vikt som krävs för att säkerställa hbtq-personers fri- och rättigheter.

Alla EU-länder har skrivit under konventionen. Det innebär att det kan ställas krav på såväl EU som dess medlemsländer att följa konventionen och de rättigheter som slås fast däri. Sverige har här ett ansvar att se till att så sker.

17. Vi har makten att förändra

Många ungdomar i Sverige och på andra platser gör sig redan hörda, men ännu fler har inget eller begränsat inflytande. RFSL Ungdom vill vara en del i arbetet att skapa utrymme för fler ungdomar i diskussioner och beslut gällande frågor som rör både unga och samhället i stort.

17.1 Ungas organisering

Att organisera sig i en ungdomsorganisation eller ett annat sammanhang ger oss unga inflytande, erfarenhet och kompetens, men eftersom arbetet är ideellt och vi är unga nedvärderas det ofta. Vi anser att ideellt arbete måste värderas högre, bland annat genom att räknas som en formell merit. Ungdomar och ungdomsorganisationer är en tillgång. Verksamhet organiserad av, för och med unga har ett egenvärde.

17.2 Hållbar utveckling

Begreppet hållbar utveckling brukar delas upp i social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Kampen för social hållbarhet i form av antidiskriminering är vårt fokus och existensberättigande. Vi är även medvetna om att ekologisk hållbarhet är nödvändig för global rättvisa, och att utarmning av naturresurser leder till krig och konflikter som förstärker motsättningar mellan grupper, till exempel genom rasism, homo- och transfobi.

Idag i världen förbrukas det för mycket resurser. Därför är det nödvändigt att använda miljövänliga och socialt hållbara förbrukningsmaterial, ha miljövänliga rutiner för exempelvis resor och trycksaker, och prata om hållbar utveckling i alla olika delar av organisationen. Resursstarka länder, organisationer, företag och personer har ett särskilt ansvar.

17.3 Tillgänglighet och inkluderande förhållningssätt

Organisationer exkluderar ofta personer som skulle vilja vara medlemmar genom att det finns interna normer som formar språkbruket och verksamhetens former. Dessa normer gör det svårt eller omöjligt för många att delta på lika villkor. Den som inte passerar enligt normerna ses ofta som besvärlig. Det är därför viktigt att organisationer tar arbete för tillgänglighet och mot diskriminering på allvar. Medvetenhet om normer är viktig för att kunna göra upp med de normer som exkluderar.

Alla som arbetar med ungdomar inom föreningslivet, och framförallt inom idrottsrörelsen, bör utbildas i inkluderande förhållningssätt, normer och hbtq-frågor. Det är också viktigt att staten, kommuner, landsting och andra bidragsgivare när de delar ut bidrag till organisationer, i sin bedömning tar hänsyn till om organisationen arbetar för tillgänglighet och mot diskriminering.

17.4 Ungdomars delaktighet

Beslutsprocesser på alla nivåer måste göras mer tillgängliga. Det handlar bland annat om att använda ett begripligt språk, men även om att ta till vara på och ge utrymme för ungdomars erfarenheter, intressen och idéer.

Alla har rätt att påverka sin vardag och vi anser att alla ungdomar måste ges större möjligheter

att analysera, diskutera och påverka den ständiga förändring som sker i den värld vi lever i.
En värld i vilken vi kan se hopp, gemenskap, ansvar och möjligheter till förbättring.